

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

THE FACTORS INFLUENCING THE SUCCESS OF LOGISTICS MANAGEMENT
POTENTIAL OF ENTERPRISE ENTREPRENEURS
IN THE UPPER NORTHEASTERN PROVINCE

ศศิประภา พรหมทอง¹ ธาปณี เพ็งสุข¹ และ ณัฐศิริ พงศาวัลลี¹

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Sasiprapa Promthong¹ Thapanee Phengsuk¹ And Nathasiri Pongsawalee¹

¹Faculty of Management Science, Udon Thani Rajabhat University.

(Received: June 1, 2022; Revised: June 19, 2023; Accepted: August 15, 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2) เพื่อสร้างสมการการพยากรณ์ของความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 119 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ด้วยการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสร้างสมการพยากรณ์ของความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นตัวแปรเกณฑ์ ตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนในรูปมาตรฐาน คือ ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ และปัจจัยด้านเวลา ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่สามารถร่วมพยากรณ์ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ร้อยละ 53.20

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.857 + 0.299 (X_1) + 0.070 (X_5) + 0.512 (X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานปัจจัย

$$\hat{Z} = 0.269 (Z_1) + 0.909 (Z_5) + 0.553 (Z_6)$$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ, การจัดการโลจิสติกส์, ผู้ประกอบการวิสาหกิจ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study relationship influencing logistics management capabilities and efficiency of enterprise entrepreneurs in the upper northeastern provinces, 2) to create an equation for forecasting successful logistics management of enterprise entrepreneurs in the upper northeastern provinces. The sample group was 119 enterprise entrepreneurs in the upper northeastern provinces. The research tool was a questionnaire, and the statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and multiple linear regression analysis.

The finding showed that logistics management capabilities and efficiency of enterprise entrepreneurs had positive relationship with successful logistics management of enterprise entrepreneurs at a high level of relationship with statistical significance at 0.01, and created an equation for forecasting successful logistics management of enterprise entrepreneurs in the upper northeastern provinces as the criterion variable. Forecasting equation in raw scores and forecasting equation in standard scores were marketing factors, reliable factors, and time factors that considered as the influential factors that resulted in successful capacities of logistics management of enterprise entrepreneurs in the upper northeastern provinces, which can forecast enterprise entrepreneurs performances in the upper northeastern provinces with 53.20 percent.

Forecasting equation in raw scores:

$$\hat{Y} = 0.857 + 0.299 (X_1) + 0.070 (X_5) + 0.512 (X_6)$$

Forecasting equation in standard scores:

$$\hat{Z} = 0.269 (Z_1) + 0.909 (Z_5) + 0.553 (Z_6)$$

Keywords: The Factors Influencing the Success, Logistics Management, Potential of Enterprise Entrepreneurs

บทนำ

ภาคโลจิสติกส์เป็นภาคส่วนสำคัญในการสนับสนุนการเติบโตของการค้า โลจิสติกส์มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของสินค้า โดยเฉพาะในส่วนต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำของโซ่อุปทาน การบริหารห่วงโซ่อุปทาน มีความเข้มแข็งด้านเครือข่าย มีโมเดลธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และยอมขาดทุนเพื่อขยายส่วนแบ่งการตลาด ทำให้ผู้ประกอบการไทยที่มีเงินทุนจำกัดแข่งขันด้วยได้ยากในวิกฤตโควิด ได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโลจิสติกส์ไทย ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงต่อเนื่องจากวิกฤตโควิด ซึ่งกระตุ้นให้การซื้อขายออนไลน์ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคเติบโตอย่างก้าวกระโดด มุ่งเป้าให้เศรษฐกิจไทยสามารถปรับตัวได้ท่ามกลางความท้าทายใหม่ ๆ การมุ่งให้ไทยเป็นประตูการค้า

การลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2564)

เศรษฐกิจฐานรากมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืนเป็นอย่างยิ่ง รัฐบาลทุกยุคทุกสมัย (พ.ศ. 2560-2564) ได้ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจภาคส่วนนี้มาโดยตลอดดังจะเห็นในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 ได้กำหนดให้การเกษตรและอาหารเป็นกลุ่มแรกในการพัฒนาและระบุภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเร่งรัดพัฒนาในเชิงพื้นที่นอกเหนือจากการพัฒนาการเกษตรแล้วรัฐบาลได้ให้ความสนใจกับการเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตรโดยสนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์หรือวิสาหกิจชุมชน ให้กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเป็นเจ้าของเรื่องคู่ขนานกับกลุ่มที่ต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แข่งขันกับคู่แข่งในตลาด ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จมีศักยภาพประสิทธิภาพที่ดี วิสาหกิจชุมชนได้กลายมาเป็นนโยบายรัฐบาล ในการแก้ปัญหาภาพรวมของประเทศ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนเป็นการประกอบการเพื่อการจัดการทุนของชุมชน โดยคนในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน วิสาหกิจชุมชนเป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างรากฐานที่มั่นคงให้ประเทศ ซึ่งวิสาหกิจชุมชนจึงเป็นหลักการนำไปสู่การเป็นรากฐานเศรษฐกิจที่มั่นคง และรัฐบาลยังเห็นว่าเศรษฐกิจชุมชนซึ่งรวมถึงวิสาหกิจชุมชนด้วยนั้น เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง แต่มีเศรษฐกิจชุมชนจำนวนหนึ่ง ที่ยังอยู่ในระดับที่ไม่พร้อมจะแข่งขันทางการค้า ทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ สมควรให้มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงประสิทธิภาพของกิจกรรมต่างๆ ตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ เพื่อให้สามารถปรับตัวต่อสภาพการแข่งขันทางธุรกิจประสบความสำเร็จที่เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง การค้า การลงทุน และหากผู้ประกอบการใดไม่สามารถปรับปรุงพัฒนาตนเองให้เป็นแข่งขันกับคู่แข่งได้ก็อาจจะยากที่จะเป็นที่ยอมรับต่อผู้บริโภคได้กลยุทธ์การบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เพราะช่วยให้องค์กรสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงาน (Cooper, 2017) เพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการและการส่งมอบสินค้า เพิ่มประสิทธิภาพทางการแข่งขันอื่น ๆ ให้กับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี ทำให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นในระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่ผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป

จากที่กล่าวมานั้น พบว่าการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนงานวิจัยนี้มีผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดำเนินงานพัฒนาการดำเนินงานธุรกิจเพื่อสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน สร้างกลยุทธ์การแข่งขันทั้งด้านการลดต้นทุน การสร้างความแตกต่าง รวมไปถึงการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

วิสาหกิจชุมชน ให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันกับคู่แข่งรายอื่น ส่งผลคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดทำให้ธุรกิจมีความเข้มแข็งและเติบโตในการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ)
2. เพื่อสร้างสมการการพยากรณ์ของความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ)

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : มีความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

สมมติฐานที่ 2 : ศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพ เป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ทบทวนวรรณกรรม และกรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สืบค้นจากฐานข้อมูลทางวิชาการในระดับชาติและระดับนานาชาติ สามารถกำหนดสรุปรายละเอียดได้ 2 ข้อดังต่อไปนี้

แนวคิดการบริหารจัดการโลจิสติกส์

การดำเนินการธุรกิจในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง การเชื่อมโยงข้อมูลของทุกฝ่ายเข้าด้วยกันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะในปัจจุบันธุรกิจภายใน (Local Trade) ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากเพราะการแข่งขันทางการค้าที่มีความเสรีมากขึ้นทำให้ธุรกิจที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างองค์กรได้เปรียบการแข่งขันมากขึ้น เพื่อสามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในมุมมองของนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมาย การบริหารจัดการโลจิสติกส์ (Logistics Management) ได้เสนอแนวคิด ไว้ดังนี้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2564) ได้เสนอแนวคิด การบริหารจัดการโลจิสติกส์ จัดเป็นกระบวนการทำงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินการ และการควบคุมการทำงานขององค์กร รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลและธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องให้เกิดการเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ การรวบรวม การกระจายสินค้า วัตถุดิบ ชิ้นส่วนประกอบและการบริการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยคำนึงถึงความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ โดยที่ Ahmed Hussein et al. (2022) ได้เสนอแนวคิด คือ การจัดการโลจิสติกส์ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการซัพพลายเชน เพื่อช่วยในการวางแผน การควบคุมการไหลของวัตถุดิบและสินค้าให้มี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเก็บรักษาสินค้าหรือบริการ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลจากจุดเริ่มต้นไปสู่จุดสุดท้าย เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยที่ Mariuse Kostrzewski et al. (2021) ได้เสนอแนวคิด การจัดการโลจิสติกส์ คือ การจัดเป็นกระบวนการในการวางแผน ดำเนินการ และควบคุมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดหาวัตถุดิบ การเคลื่อนย้าย การจัดเก็บสินค้า บริการ ข้อมูลสารสนเทศ บริหารต้นทุน การขนส่ง และจากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรม ผู้เขียนสรุปความหมายของ การบริหารจัดการโลจิสติกส์ คือ เป้าหมายของการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อผลิตและกระจายสินค้าในคุณภาพ ปริมาณ สถานที่ และเวลาที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนรวมให้ต่ำที่สุด โดยยังคงรักษาระดับการบริการลูกค้า มีศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้นควรให้การสนับสนุนความร่วมมือขององค์กรในการนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนดำเนินการรวมถึงการบริหารจัดการการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมของธุรกิจห่วงโซ่อุปทานสินค้า

การวัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน (Logistic Performance Index : LPI)

การประเมินประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ขององค์กรหรือบริษัทผู้ประกอบการภายในประเทศไทยโดยเครื่องมือนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงสถานะการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร เพื่อที่จะทำให้สามารถพัฒนาขีดความสามารถยิ่งขึ้น (สำนักโลจิสติกส์กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม, 2564) ซึ่งกองโลจิสติกส์ กระทรวงอุตสาหกรรม (2559) ได้กล่าวว่า การประเมินประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการวัดประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ จึงได้จัดทำเกณฑ์การเทียบวัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน โดยสรุปเป็นกิจกรรมหลัก ใน 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านการบริหารต้นทุน มิติด้านเวลา และมิติด้านความน่าเชื่อถือ

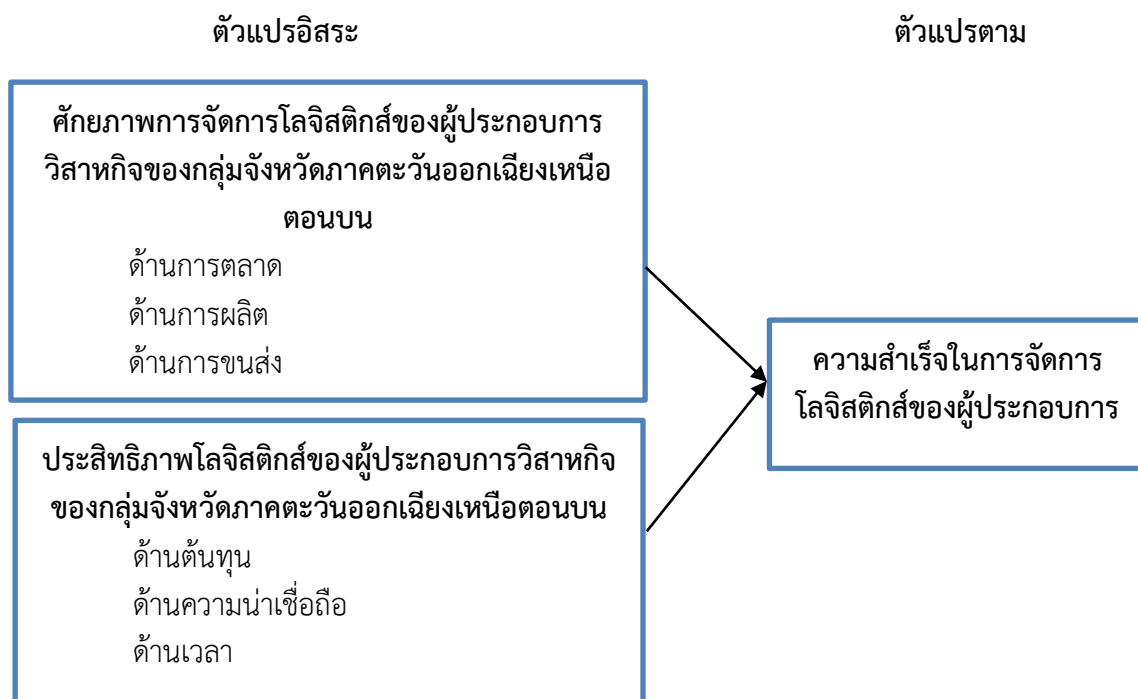
มิติด้านการบริหารต้นทุน (Cost Management Index) การวัดผลการดำเนินงานทางด้านการต้นทุนของโลจิสติกส์สามารถสะท้อนผลและประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์มากที่สุด

มิติด้านเวลา (Lead Time Index) ดัชนีด้านเวลานับเป็นพื้นฐานของการวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ โดยการชี้วัดด้านเวลาจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดความน่าเชื่อถือ (Reliability) ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

มิติด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability Index) ดัชนีด้านความน่าเชื่อถือการวัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์ด้านความน่าเชื่อถือ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ คือ SMEs ที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 1.8 ล้านบาทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ โดยข้อมูลจากของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีจำนวนทั้งสิ้น 1,523 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเปิดตาราง Taro Yamane (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ระดับความเชื่อมั่นที่ 90% โดยมีความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้เท่ากับ 10% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามงานวิจัยทั้งหมดจำนวน 119 ตัวอย่าง ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เลือกผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ได้จากผลการสัมภาษณ์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผู้ประกอบการวิสาหกิจ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้คำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพและประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563)

การตรวจสอบโดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) ในการวิจัยโดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า α ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไปถือว่าเป็นคำถามที่มีความเชื่อมั่น จำนวน 30 กลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงทั้งฉบับเป็น 0.76

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกสอบถามกับกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่เข้าร่วมงานภายใต้โครงการอบรมผู้ประกอบการด้านโลจิสติกส์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีที่จัดร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด โดยเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ได้ดำเนินงานประสานงานติดต่อผู้ประกอบการเพื่อเข้าอบรม ดังนั้นจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด โดยจัดอบรมในช่วงมีนาคม-เมษายน 2565 โดยผู้วิจัยได้เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ด้านโลจิสติกส์และการบริหารองค์กรแบบสั้น จำนวน 2 วัน ภายใต้มาตรการโควิด 19 ซึ่งโครงการตั้งเป้าอบรมจังหวัดละ 50 คน จำนวน 4 จังหวัด (เป้าหมายจำนวน 200 คน) แต่เข้ามีผู้เข้าร่วมที่ตอบแบบสอบถามครบถ้วนเพียง 119 คน โดยได้แจกแบบสอบถามในวันสุดท้ายของโครงการอบรม พร้อมกับตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้อง และสมบูรณ์ของเอกสารโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการประมวลผลค่าสถิติใช้ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงหาความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตลอดจนสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์ คือ ศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพ โลจิสติกส์ ส่วนตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 119 ตัวอย่างทั้งหมดเป็น SMEs พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 97 คน คิดเป็นร้อยละ 81.51 มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.73 และอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 22.69 รายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 52 ส่วนใหญ่เป็น

เจ้าของกิจการ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 41.88 รองลงมาคือ ลูกจ้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 39.32 มีอายุกิจการส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ปี มีจำนวน 63 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.94

ตารางที่ 1 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการ							
ตัวแปร	ด้านการตลาด	ด้านการผลิต	ด้านการขนส่ง	ด้านต้นทุน	ด้านความน่าเชื่อถือ	ด้านเวลา	ผลความสำเร็จ
ด้านการตลาด	1	0.707**	0.507**	0.548**	0.375**	0.248**	0.757**
ด้านการผลิต		1	0.323**	0.401**	0.354**	0.163**	0.512**
ด้านการขนส่ง			1	0.666**	0.333**	0.247**	0.665**
ด้านต้นทุน				1	0.483**	0.233**	0.664**
ด้านความน่าเชื่อถือ					1	0.436**	0.507**
ด้านเวลา						1	0.564**
ผลความสำเร็จ							1

การทดสอบสมมติฐานและผลการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย 1 มีความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีความสัมพันธ์กัน ดังตารางที่ 1

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย 2 ศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพ อย่างน้อย 1 ปัจจัย เป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3 กล่าวคือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ครั้งนี้ โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลปรากฏตามรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าสถิติของตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	p-value
1 (X ₁)	0.690 ^a	0.476	0.460	0.496	0.001*
2 (X ₁) (X ₅)	0.450 ^b	0.763	0.650	0.539	0.001*
3 (X ₁) (X ₅) (X ₆)	0.735 ^c	0.669	0.532	0.651	0.001*

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 เมื่อนำตัวแปรปัจจัยความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์และประสิทธิภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มาพยากรณ์ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจ โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยด้านการตลาด (X₁) ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ (X₅) และปัจจัยด้านเวลา (X₆) เป็นตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R=.0.735) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R²=0.669) หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 53.20

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าภาวะความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ (Multicollinearity) จากการตรวจสอบค่า Tolerance มีค่ามากกว่า 0.20 และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 ดังนั้นจึงเป็นไปตามข้อตกลงของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จากนั้นเมื่อนำปัจจัยศักยภาพและประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจทั้ง 6 ปัจจัย ไปหาความสัมพันธ์ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้ความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นตัวแปรเกณฑ์ ตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (B) และคะแนนในรูปมาตรฐาน (Beta) คือ ปัจจัยด้านการตลาด (X₁) ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ (X₅) และปัจจัยด้านเวลา (X₆) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R=.0.735) ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของวิสาหกิจได้ร้อยละ 53.20 เมื่อนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ศักยภาพ การจัดการ โลจิสติกส์	คะแนนดิบ		คะแนน มาตรฐาน	t-value	p- value	Multicollinearity	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (a)	0.857	0.290	-	2.951	0.000		
การตลาด	0.299	0.124	0.269**	2.406	0.000	0.414	2.414
ความน่าเชื่อถือ	0.070	0.080	0.909**	3.881	0.000	0.497	2.012
เวลา	0.512	0.080	0.553**	6.379	0.000	0.692	1.445

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.857 + 0.299 (X_1) + 0.070 (X_5) + 0.512 (X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานปัจจัย

$$\hat{Z} = 0.269 (Z_1) + 0.909 (Z_5) + 0.553 (Z_6)$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ปัจจัยด้านศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดเรียงลำดับจากน้ำหนักองค์ประกอบ จากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ (X_5) ปัจจัยด้านเวลา (X_6) และปัจจัยด้านการตลาด (X_1) ถือเป็นปัจจัยความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่สามารถรวมพยากรณ์ศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพ เป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ร้อยละ 53.20 จึงเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้ ความสำเร็จการจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจ เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Valmohammadi (2017, pp. 387-388) และ Yang (2012, pp. 66-68) และสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของ Lai et al. (2004) และ (Lu, 2004) ที่ว่า หากบริษัทมีความสามารถในการบริการโลจิสติกส์ในด้านการบริหารจัดการการตลาดและการขนส่ง มีการสนับสนุนความพร้อมด้านระบบการจัดเก็บสินค้าในคลังสินค้าที่ดีและมีความหลากหลาย และการให้บริการที่มีความยืดหยุ่นมีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมการสื่อสารที่เชื่อมโยงกับลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสรุปได้ว่า การมีศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ส่งผลทำให้ความสามารถประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ตลอดจน สุธีรา อะทะวงษา และ

สมบูรณ์ สัตยารักษ์วิทย์ (2557) ศึกษาพบว่า คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะของสถานประกอบการ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเจริญเติบโตผ่านลักษณะของสถานประกอบการ นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะของสถานประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อการเจริญเติบโตโดยมีลักษณะของสถานประกอบการที่สำคัญ ได้แก่ องค์การมีการทำงานเชิงรุก กลยุทธ์การตลาด และนวัตกรรมองค์กร แสดงให้เห็นว่ายิ่งผู้ประกอบการมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้นเท่าใดย่อมส่งผลให้การทำงานในสถานประกอบการมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการพัฒนาผลประกอบการและความเจริญเติบโตในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Amah & Ahiauzu (2013) กล่าวว่า การดำเนินงานด้านการตลาด ด้านความเชื่อมั่น ที่ให้ความสำคัญต่อความสำเร็จมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรในเชิงบวก ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ที่เหนือคู่แข่งมีการปรับตัวให้ทันต่อภาวะการแข่งขันภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงถึงอย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นการตลาดไม่สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงาน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kwak et al. (2013) และ Greenley (1995) ที่พบว่า การมุ่งตลาดไม่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย ความสำเร็จของสินค้าใหม่และผลตอบแทนต่อการลงทุน ตลอดจนงานวิจัยของ Caruana et al. (1999) พบว่า ผลการดำเนินงานทางธุรกิจไม่มีความสัมพันธ์กับการมุ่งตลาดด้านการสร้างสติปัญญาทางการตลาด การเผยแพร่ และการตอบสนองการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะ

วิสาหกิจชุมชนมีความยั่งยืนและเข้มแข็งจนสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจได้ ผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนควรให้การเข้าถึงแหล่งเงินทุนสินเชื่อของหน่วยงานอื่น ๆ และควรมีการให้ความรู้ในเรื่องของการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการผลิตและส่งเสริมการขาย การหาแหล่งตลาดรองรับสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อเป็นปัจจัยขับเคลื่อนให้วิสาหกิจชุมชนมีแรงผลักดันตนเองเพื่อให้ไปสู่การเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างยั่งยืน

วิสาหกิจชุมชนควรใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในด้านการจัดการข้อมูลเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการจัดเก็บและส่งข้อมูลระหว่างกันช่วยให้การทำธุรกิจมีความต่อเนื่องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในเรื่องของการขนส่งให้มากขึ้นเพื่อประสิทธิภาพในการขนส่ง และใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในเรื่องการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเข้าถึงการตลาดทุกระดับ และควรใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยจะเพิ่มความสะดวกรวดเร็วทั้งคุณและลูกค้าอีกทั้งยังสามารถติดตามและตรวจสอบได้ง่ายยิ่งขึ้นอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับความร่วมมือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และพัฒนาการจังหวัดผู้จัดการประสาน SMEs ตัวแทนภาคการเกษตรในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ ภายใต้โครงการพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านโลจิสติกส์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ขอขอบพระคุณคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และจังหวัดอุดรธานี ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. กรุงเทพฯ: สัมภาษณ์เชิงลึกออนไลน์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2564). **ตัวชี้วัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ภาคการเกษตร**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2565, จาก <http://logistics.oae.go.th/web/p/html/page/about-us/>.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2565). **รายงานสถานการณ์ SME**. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2565, จาก <https://www.sme.go.th/th/>.
- สุธีรา อะทะวงษา และสมบุญ สัตยารักษ์วิทย์ (2557). **ศึกษาคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะ ของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Ahmed ,H., Tim G.,Ani M. (2022). **Assessing the impact of sustainable logistics service quality on relationship quality: Survey-based evidence in Egypt**. Cleaner Logistics and Supply Chain.
- Amah, E. & Ahiauzu, A. (2013). Employee involvement and organizational effectiveness. **Journal of Management Development**. (32), 661-674.
- Cooper, R. (2017). **Supply Chain Development for the LeanEnterprise: Interorganizational cost Management**. London : Routledge.
- Caruana, A. , Pitt, L. & Berthon, P. (1999) . Excellence- Market Orientation Link: Some Consequences for Service Firms, **Journal of Business Research**, 44(1).
- Greenley, G. (1995). Market Orientation and Company Performance: Empirical Evidence from UK Companies, British. **Journal of Management**, 6(1), 1-13.
- Gaspere, A.,Katarzyna D.,Izabela.,Giuseppe I. (2021). **Smart and sustainable logistics of Port cities: A framework for comprehending enabling factors, domains and goals**. Sustainable Cities and Society.
- Kwak, H., Jaju, A., Puzakova, M. and Rocereto, J. (2013). The Connubial Relationship Between Market Orientation and Entrepreneurial Orientation. **Journal of Marketing Theory and Practice**, 21(2), 141-161.
- Lai, K.-H., Ngai, E. W. T., & Cheng, T. C. E. (2004). An empirical study of supply chain performance in transport logistics. **International Journal of Production Economics**, 87(3), 321-331.
- Lu, C.-S. (2004). An evaluation of logistics services' requirements of international distribution centers in Taiwan. **Transportation Journal**, 43(4), 53-66.
- Mariusz K.,Ludmiła F.,Szymon W. (2021). Modern technologies development in logistics centers: the case study of Poland. **Transportation Research Procedia**, 55, 268–275.

- Valmohammadi, C. (2017). Customer relationship management: Innovation and performance. **International Journal of Innovation Science**, 9(4), 374-395.
- Yang, C.-C. (2012). Assessing the moderating effect of innovation capability on the between logistics service capability and firm performance for ocean freight forwarders. **International Journal of Logistics Research and Applications**, 15(1), 53-69.